

Pál, Holbesz Aladár, *Nyers László*, Lőrincz Ferenc és Dezső, Brummer Imre, Ruttner Gyula, Hollósy Kornél, Kund Béla, Tuschák Imre, Ungár Sándor, Bazilly Mihály, Lengyel Ferenc, Huszár Iván, Fischl Ernő, Labancz Ernő, Lengyel János, Horváth József.

A kitűzött könyvjutalmat (Erődi Béla: Grazia fia, díszkt.) *Nyers László* főgimn. VI. o. t., beregszászi előfizetőnk nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON

B. P. (Kassa). 1. A m. kir. technológiai iparmúzeum (Budapest, Népszínház-utca 10.) minden télen rendez három hónapos elektrotechnikai tanfolyamot, amelyen a résztvevők dinamógép-kezelői vizsgálatot is tehetnek. A tanfolyamra gépkezelők, mechanikusok s más, az elektrotechnika iránt érdeklődők vétetnek föl. 2. Az előadásokat az esti órákban tartják meg. 3. E tanfolyamot végzett iparosok elektromos világítási, telefonszerelési és villamos vasúti vállalatoknál szerezhetnek állást. 4. Fizetésük 120—200 korona között váltakozik. — **K. Gy.** (Lovrana). 1. Mikes Kelemen már kora ifjúságában katolikussá lett. 2. Mostoha atyja, Boér Ferenc, katolikus volt. 3. Rákóczi életében soha sem folyamodott amnesztiáért; az az irás, amire ön gondol, nem Mikes-től, hanem Mikes anyjától való, ki Károlyi Sándor grófnak írt s kérte pártfogását fia érdekében. E leveleket különben megtalálhatja a «Marosvásárhelyi Füzetek»-ben (újából megjelent a «Figyelő» III. kötetében is), vagy Abafi «Mikes életrajza»-ban is. 4. Császár Elemér dr.: «Mikes Kelemen Törökországi Levelei». — **V. I.** (Török-Szent-Miklós). 1. Rejtvényeit közöljük. 2. Történelmi kérdéseket kérünk. 3. A címet kijavítjuk. **B. A.** (Baja). 1. Anonymust vizsgálói közül Mátyás Flórián III. Béla és Marczali Henrik IV. Béla korabeli írónak tartja. Pauler Gyula szerint Anonymus III. Béla íróéakja volt. Megjegyeztük, hogy a tudományos világ ma leginkább III. Béla jegyzőjének tekinti a névtelent s Marczali véleményét mellőzi. 2. Sebestyén Gyula azt mondja, hogy Adorján püspök volt Béla király jegyzője. — **M. K.** (Vác). 1. A pedagógia tanára a budapesti tud. egyetemen. 2. Budapest, Napos-út 4. — **Sz. N.** (Káposztás-Megyer). 1. Nem ajánljuk. 2. Írtunk az igazgató úrnak, de válasz még mindeddig nem érkezett. 3. Gyakorold különösen a latint és a számtant. — **D. K.** (Szalonna). 1. Elbeszélését nem közöljük; a lélektani rész — melyre ön, mint írja, oly nagy gondot fordított — teljesen elhibázott. Menekülő lovasok, kiknek nyomában a halál jár, nem beszélnek ilyen kényelmesen, lassú, elbeszélő stílusban. De ez a kisebb baj. Nagyobb baj az, hogy stílusa hemzseg a magyartalanságoktól. — **V. B.** (Tapolca). 1. Örülünk, hogy megnyerte tetszését. 2. A félév végéig tart. 3. Az a szám már elfogyott. — **Th. Gy.** (Versece). 1. Azt valamelyik tudakozódó-intézettől kérdezze meg. 2. A jutalomkönyvet elküldtük. — **U. S.** (Szlánc). 1. A lapot utánad küldjük. 2. Rejtvényed nem közölhető. — **Sz. B.** (Baán). Küldje be újból. — **L. F. és D.** (Nagybánya). 1. Kereskedelmi iskolai magánvizsgálatra olyan egyének bocsáthatók, kik már 17-ik életévüket betöltötték s hitelesen bizonyítják, hogy a gyakorlati életben működnek. Az alsó osztályból azok vizsgálhatnak, kik már 17 évesek, a középsőből azok, kik betöltötték 18-ik életévüket, a felső osztályból pedig csak 19 éves ifjú tehet magánvizsgálatot. 2. A magánvizsgálat díja egy-egy osztálynál 80—80 korona és a tandíj. A beírási- és tandíj fizetése alól senki sem menthető föl. — **B. Gy.** (Paliás). 1. Rejtvényed közöljük. 2. Buzgólkodásodért fogadd igaz köszönetünket. — **H. I.** (Kemenes). Rejtvényed nem közöljük; a rajz még gyenge. — **S. I.** (Mezőkapus). Levelét átadtuk a kiadóhivatalnak. — **H. I. I.** A fordításnak teljesen meg kell egyeznie az eredetivel; lehetőleg az eredeti versmértéket kell használni. 2. Rejtvényeidet közöljük. 3. Szép bizonyítványodnak mi is örülünk. — **B. M.** (Vulkán). Ez az adoma igen ismeretes.

Regény-ujdonság!

ARANYFÜST.

REGÉNY.

IRTA:

IFJ. KORÁNYI FRIGYES.

GORÓ LAJOS ARÁ ○○○○○○
rajzaival. ○ ○ 2 kor. 40 fill.

A TUDÓS CSALÁDJÁ.

SPANYOL REGÉNY.

IRTA: A. P. VALDÉS.

Ara 2 korona 50 fillér.

Kaphatók:

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrásy-út 21.

és minden könyvkereskedésben

COOPER E. IFJÚSÁGI REGÉNYEI.

A VADÖLŐ. * * * * *

* * * * * AZ UTMUTATÓ.

AZ UTOLSÓ MOHIKÁN.

Mindhárom regényt a magyar ifjúság számára átdolgozta

MIKES LAJOS.

Egy-egy kötet ára díszes kötésben 4 kor.

Minden kötetet számos kép díszít.

Cooper örökszép regényei ezek az indiánok világából, melyek kedvenc olvasmányai az ifjúságnak. A chingachook barátjának, a becsületes vadásznak kalandjai az amerikai őserdőkben, a fehérek harcra a rézbőrűekkel, az őserdők természeti szépségeinek leírása, mindvégig lekötik az olvasó figyelmét.

Kaphatók:

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1896. augusztus hó 20-án 7876. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyed évre --- 2 kor. 40 fill. Fél évre --- 4 kor. 80 fill. Egész évre --- 9 kor. 60 fill. <i>Megjelenik minden vasárnap.</i>	FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ GAAL MÓZES. Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám. <i>Kéziratokat nem adunk vissza.</i>
---	--	---

U A R D A.

Történelmi regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 19

— Nem lett, — viszonzá a rendőrfőnök. — A mai ünnep szokatlan rendben folyt le. Ha az az átkozott paraszkhita meg nem zavarja a környezetet, a népnek föltétlen dícsérettel adózhatnánk. A harcias lelkű papot nem számítva, csak egy-két tolvajt kísértek be hozzánk. Azok is a tolvajok rendjéhez tartoztak. A lopott holmikat elvettük tőlük és szabadon bocsátottuk. De mondd csak, Paaker, micsoda kibékítő szellemek szállottak meg téged tegnap a kikötőben, hogy azt a fickót büntetlenül szalasztottad ki a kezeid közül?

— Valóban azt tetted?! — kiáltott fel az öreg Kagabu. — Hiszen a gyűlölet neked — Améni szemrehányó pillantással nézett az öregprófétára s az nyomban elhallgatott. A főpap kérdezte Paakertől:

— Miként keletkezett közted és a fickó között a civakodás?

— A szemtelen népség — mondá Paaker — előbb akart átkelni a Niluson, mint én és anyám. — Követeltem a jogomat; a fickó reám támadt, előbb agyonütötte a kutyámat s osiris atyámra mondom, aki ezt a kutyát szerfelett kedvelte, hogy a vakmerőt a krokodilusok rég felfalták volna, ha közénk nem lép egy nő s azt nem mondja, hogy ő Bent-Anat, Ramzesz leánya. Tényleg ő volt, a fickó pedig Ramzeri hereg, akit ti tegnapelőtt a Szeti-házból kicsaptatok.

— Hohó! — kiáltott fel az öreg fővadászmester, — hohó mohár uram, hát így kell a király gyermekeiről beszélni?!

Még többen voltak, akik a faraó-családnak ragaszkodván, megbotránkoztak Paaker szavain. Améni odasúgta Paakernek: «Ne folytasd most tovább», — aztán hangosan így szólott:

— Barátom, a szavak latolgatásához te soha sem értettél, ma pedig a láb beszél belőled. Jer ide, Kagabu, vizsgálld meg Paaker karját; a seb miatt nincs oka szégyenkezni, mert királyi kéz ütötte.

Az öreg próféta levette a kötést a mohárnak erősen megdagadt kezéről s így szólott:

— Veszedelmes egy ütés volt! Három ujjadat kitorste s peesétnyomó gyűrűd smaragdja is szilánkokká vált.

Ezt a gyűrűt Ramzesz adta volt Paaker apjának, a faraó neve bele volt vésvé a kőbe. Paaker kebelében egy belső szózat hangzék:

— Az istenek is kijelölik utadat! A faraó neve kihullott gyűrűdből; vesszen ő maga is!

— Kár a gyűrűért, — jegyzé meg Kagabu, — csak a kéz ne jusson ugyanerre a sorsra! Eredj nyomban Nebszekhthez s kérd meg őt, hogy eltört ujjaidat igazítsa helyre s kösse be a kezedet.

Paaker elbúcsúzott s távozott. Másnapra Améni meghívta őt a Szeti-házba, Ani pedig a királyi palotába.

Mikor Paaker mögött az ajtó becsukódott, a kincstárnok így szólott:

— Rossz napja volt tegnap a mohárnak. Azt a tanúságot merítheti belőle, hogy Thébében nem szabad úgy dühöngeni, mint a csatatéren. Egyéb kalandja is volt neki. Elmeséljem?

— Meséld el! — biztatták a lakmározók.

— Ismeritek az öreg Szenit, — kezdé a kincstárnok. — Gazdag ember volt egykor. Hét gyermeke volt, mindeniket elvesztette; részint a

harcmezőn pusztultak el, részint kórság ölte meg őket. Ekkor mindenét kiosztotta a szegények között. Egy házikót s egy kertecskét tartott meg csupán. Az irás szavait követve az elhagyottak gyámolítója lett e földön, hogy gyermekeit se hagyják el a másvilágon az istenek. «Adj enni az éhezőknek, adj vizet a szomjazónak, aggass ruhát a mezitelenre.» És Szeni nap-hosszat koldúl az utcán, hogy adhasson az éhezőknek; ő maga rongyosan jár, éhezik és szomjazik. Mindenki ad neki valamit, mert tudja, hogy másoknak koldúl. Ott volt az ünnepen is, kéregetett. Paaker szép darab földet ajándékozott nekünk s azt hitte, talán nem is alaptalanul, hogy ő már eleget tett kötelességének. Mikor Szeni elébe nyújtotta kezét, visszautasította. Az öreg nem hagyott neki békét, nyomon kísérte apja sirboltjáig. Sokan mentek utána. A sirboltnál Paaker durván leszidta az öreget s midőn ruháját is megfogta, Paaker fölemelte korbácsát s kétszer-háromszor végig sújtott a hátán, mondván:

— Nesze, itt van a részed!

Az öreg némán tűrte, aztán zsákját oda tartva, könnyező szemekkel így szólott:

— Az én részemét kiadtad; most add ki a szegényeim részét.

— Én ott állottam az öreg mellett s láttam, hogy Paaker sietve bement a sirboltba, az anyja, Szetkhem pedig egy tömött erszényt dobott oda az öreg Szeninek. Sokan követték példáját s a koldúsnak e napon bő aratása volt. A szegények emiatt hálával tartozhatnak a mohárnak. Ha az őrség oda nem jön, Paaker bizonyára rosszul járt volna, mert nagy volt a esődület a sirbolt előtt.

Ezt a történetet nagy tetszéssel fogadták, mert mindig nyert ügye van annak, aki egy általánosan gyűlölt embernek a megaláztatását meséli el.

A helytartó és Améni élénken suttoztak egymással:

— Eszerint kétségtelen, hogy Bent-Anat jelen volt az ünnepen.

— És megint találkozott azzal a pappal, akinek te olyan hathatósan fogod a pártját.

— Pentaurt még ma éjjel ki fogjuk hallgatni, — mondá a főpap. — Az ételt már elhordják, kezdődik az ivás. Menjünk és hallgassuk ki Pentaurt.

— Nincsenek itt a tanúk! — jegyzé meg Ani.

— Nincs is tanúra szükség, — biztosítá Améni. — Pentaur nem tud hazudni.

— Menjünk tehát, — mondá mosolyogva Ani. — Magam is nagyon kíváncsi vagyok arra a fehér szerezcsenre s arra, hogy mennyire szereti az igazságot.

Améni odaszólította Kagabut s kiadta neki utasításul, hogy mulattassa a Szeti-ház vendégeit, itassa kedvére, ámde mihelyt valaki a királyi családról, országos ügyekről a hadjáratról kezd beszélni, vágjon a szavába.

— Tudod, hogy idegenek is vannak itt, a bor pedig rossz titoktartó. Ne feledkezzél meg erről. Óvatosság a bölcsesség anyja.

Ani, a helytartó megveregette az öreg Kagabu vállát s mondá:

— Ma sok boros tömlők kiürül, öreg! Azt mondják rólad, hogy az üres poharat is úgy gyűlöled, mint a tele poharat. Ha idejét látod, ints az udvarmesteremnek, aki ott gunnyaszt a szögletben. Néhány korsó bibloszit hozattam ide, a legjobb fajtából való. Kínáld meg nevemben a társaságot. Én még visszatérek, hogy jó éjszakát kívánjak nektek.

Mikor az ivás kezdődött, rendesen otthagya a mulatozókat.

*

Améni maga elé idézte Pentaurt.

A költő el volt készülve a legszigorúbb büntetésre, mindazonáltal félelem nélkül, csaknem örvendve lépett a kihallgató terembe.

Pentaur a főpap parancsára elmondotta, hogy találkozott Pinem feleségével, aki Nebszekhtet kereste. Az orvos nem volt a Szeti-házban, ő ment tehát, aztán látta a veszélyben forgó leányt. Védte s eközben sok embert terített le.

— Négy embert öltél meg, nyolcat pedig súlyosan megsebesítettél, — mondá Améni. — Miért nem mondottad meg a tömegnek, hogy te pap vagy, te tartottad az ünnepi szónoklatot s miért nem igyekeztél szelid szavakkal lecsillapítani a dühöngőket?

— Nem volt rajtam papi öltöny.

— Törvény ellen vétettél azzal is, hogy nem öltötted fel a rend ruháját, midőn a Szeti-ház küszöbét átlépted. Ámde te azt is tudhattad, hogy szavaid hatalmával még papi ruha nélkül is elérhetted volna azt, amit halálhozó fegyverrel.

— Meglehet, hogy sikerült volna, — viszonzá Pentaur, — de a tömeget állati düh szállotta meg. Nem volt időm arra, hogy nyugodtan fontolóra vegyem, mitévő legyek. Mikor pedig azt

a hitvány fickót megpillantottam, aki a beteg gyermeket a hajánál fogva hurcolta, megszállott a harcnak szelleme, nem törődtem az étellel s hogy az ártatlan életet megmentsem, ezer embert is agyonvertem volna.

— Szemeid lángolnak, — mondá Améni, — mintha valami hőstettet vittél volna véghez, pedig fegyvertelen, jámbor polgárokat öltél meg, akiket a paraszkhita istentelen cselekedete botránkoztatott meg. Nem tudom megmagyarázni, hogy a kertész fia, a papi ember a hadakozó férfiak szilaj dühét kitől örökölte?

— Éreztem, mikor a tömeg reám rohant s én minden erőmnek megfeszítésével visszazorítottam, hogy katona vagyok, akinek helyéről elmozdulni nem szabad, kezéből a zászlót kiereszteni beestelenség. Bűnöm ez nekem, mint papnak; hadd lakoljak meg érette, de éreztem...

— Érezted és meglakolsz miatta, — mondá Améni komolyan. — Vallomásod sem volt hü. Egy szóval sem említettél, hogy Bent-Anat, Ramzesz leánya közbe lépett, életedet megmentette. A hazugságot a nép szemében kárhoztad, Bent-Anat kedvéért pedig nem riadsz attól vissza. Felelj, te, az igazságnak lelkes szószólója.

— Nem vagyunk magunk, — viszonzá Pentaur, a helytartóra szegezve szemeit.

— Az igazság mindenütt igazság, akár egy ember hallja, akár száz. A király tiszteletreméltó helytartója előtt felelj: Megismerted Bent-Anatot, igen vagy nem?

— Az én megmentőm hasonlított is Bent-Anathoz, nem is hasonlított, — felelé a költő, kinek a vérét mesterének gúnyos szavai felforralták. — Ha meg is volnék arról győződve, hogy ő volt, nem cselekednék másképpen, mert meg akarom kimélni azt a nőt, aki inkább istennő, mint halandó-szülött s aki a trónról leszállott a porba, hogy engem, szegény embert megmentsen, meg akarom kimélni minden kellemetlenségtől.

— Csak röviden felelj, szónoklatokra nincs szükségünk. Tudtad, hogy eljön az ünnepre?

— Honnan tudhattam volna?

— Neked tehát úgy rémlett, mintha Bent-Anat volna, mikor közbe lépett?

— Azt hittem, hogy ő.

— Nos hát akkor nagy vakmerőséget követtél el, midőn a királyleányt onnan, mint holmi csalót elutasítottad.

— Valóban az volt, — viszonzá Pentaur, —

de hát miattam veszélyeztette nevének fényét, dicső apját —

— Elég! — vágott közbe Améni.

— Még nem! — szólalt meg Ani. — Mi történt azzal a leánnyal, akinek te az életét megmentetted?

— Hektnél, a javas asszony nál van nagyanyjával együtt, — felelé Pentaur s visszament a Szeti-ház börtönébe.

«MEGSZÁLLOTT A HARCNAK SZELLEME.»

— Veszedelmes egy ember! — kiáltott fel Ani. — Rajongó! Ramzesznek lángoló tisztelője!

— És Ramzesz leányának, — mondá mosolyogva Améni. — De csak tisztelője. Nincs mit félned tőle. Érzelmének tisztaságáról én kezeskedem.

— De szép ember s beszédének hatalmas ereje van. Jogot tartok reá, az én foglyom ő, mert egy katonát ütött agyon.

— Törvényeink és kiváltságaink szerint a

*

Szeti-ház papjai ami törvényszékünk elé tartoznak. A mi jogainkat — úgy ígérted — te, mint leendő király is tiszteletben fogod tartani.

— Ám legyen! — mondá Ani beleegyezőleg. — Ez az ember veszedelmes, büntetlenül hagyni, remélem, nem fogjátok őt?

— Nagyon szigorú lesz a büntetése.

— Gyilkolt, többszörös gyilkos ő.

— Kényszerűségből tette, — viszonzá Améni — s egy ilyen rendkívüli tehetségű embert nem szabad megsemmisíteni, midőn bűnös cselekedetének indító oka a nemeslelkűség volt. Látnom arcodon, hogy vesztére törsz Pentaurnak. Ígérd meg, hogy életétől nem fosztod meg!

— Szívesen megígérem! — mondá mosolyogva a helytartó s megszorította a főpap kezét.

— Köszönöm, — mondá Améni. — Pentaurnak volt legszebb reményű tanítványom. Most is bizom benne, bár tévelygő útra lépett. Mikor a harci tűzről beszélt, mely megszállotta, nem olyan volt-e, mint a nagy Assza vagy fia, az idősebb mohár, Paakernek, az úti marsallnak Osirishoz hasonló apja?

— Meglepő volt a hasonlatosság! — viszonzá a helytartó. — Pedig azt mondják, hogy alacsony sorsból származott. Ki volt az anyja?

— A mi kapusunk leánya, egy csúnya, de jámbor és szelíd teremtés.

— Most vissza megyek a mulatókhoz. Még valamire szeretnék kérni. Meséltem neked arról a titokról, mely Paakert hatalmunkba ejti. Az öreg Hekt tudja ezt a titkot. Küldj katonákat érette s hozasd ide. Én magam fogom kihallgatni.

Améni intézkedett, hogy katonák menjenek a boszorkányért. Bizalmas szolgájának pedig megparancsolta, hogy a kihallgató terem mellett levő kamarába tegyen egy széket.

XXX.

Paaker megbántja anyját. Hekt titka.

Mig a Szeti-ház vendégei javában ittak s Améni katonái a völgybe mentek, hogy a vén boszorkányt álmából felzavarják, délnyugat felől száraz vihar keletkezett. Az égen sötét felhők, a földön szürke por-oszlopok kergették egymást. A karesú pálmákat a szélvihar úgy meghajlította, mint a vadász az ivnek való hajlós fát; kitépte a földből az ünnepi sátrak karóit, a vászon-ponyvákat felkapta a levegőbe s mint

óriási fehér kísérteteket röpítette az éjszakának sötétségében, azután korbácsolta hatalmas kezével a Nilus tükrét, sárgás-barna hullámokat vert azon.

Paaker a reszkető hajósokat kényszerítette, hogy őt a folyamon átszállítsák. A csolnak táncolt a hullámok hátán, de Paaker ép jobbával erősen tartotta a kormányrudat s nem törődött azzal, hogy eltört ujjai heves fájdalmat okoztak neki. Nagy hányódás-vetődés után szerencsésen kikötött a túlsó parton.

A part néptelen volt, egy fákvavivő szolgál sem várt reá. A vihar rémitően bömbölt, s a vaksötétségben csak nagy ügyel-bajjal tudott büszke palotája kapujáig vergődni. Máskor kutyájának ugatása előre jelezte, hogy a gazda haza érkezett, most bezzeg hajóslegényeinek sokáig kellett a kaput döngetniök, míg a kapus kinyitotta.

Az udvarban sötétség volt. A lámpásokat és fákvákat a vihar mind kioltotta. Csak anyja szobájának az ablakán át szűrődött világosság.

A házőrző kutyák siralmasan vonítottak, mert a vihar őket is megijesztette. A kutyauívöltés szívébe szúrt Paakernek, mert kedves kutyáját juttatta eszébe.

Mikor szobájába belépett, az öreg ethióp rabszolga kezdett jajveszékélni a kutya miatt, melyet ő nevelt fel a Paaker apjának s melyet nagyon szeretett.

Paaker leült s megparancsolta a szolgának, hogy hozzon vizet. Nebszekhét utasítása szerint fájó kezét azzal akarta borogatni.

Mikor az öreg szolgál meglátta urának összetört kezét, ismét jajgatni kezdett s kérdezte urától:

— Él még az, aki ezt cselekedte s aki Desert agyonütötte?

Paaker igenlően bólintott s kezét a hideg vízben hűtögetve a földre nézett. Nyomorultul érezte magát s gondolta magában, miért is nem fordult fel a csolnak s miért nem pusztult el ő a Nilus habjaiban. Végtelen keserűség szállotta meg; szeretne volna, hogy gyermek legyen s kisírja magát. Újabb érzelem költözött szívébe, szemei villogtak, most már a véres, kérlelhetetlen boszúra, az édes boszúra gondolt.

— A Ramzesz-vér, — dörmögte, — feláldozom őket mind, mind, a királyt, Ménát s a herceget és mindenkit, aki hozzájuk tartozik. Már tudom is, hogy miként. Várjatok csak, várjatok!

Öklét fölemelte és fenyegetően megrázta.

Ekkor kinyílt a szoba ajtaja s megjelent Szetkhem. Ijedten nézett fiának eltorzult, vad arcára és nevéen szólította őt.

Paaker összerázkódott s látszólagos nyugalommal így szólott:

— Te vagy, anyám? Virrad nemsokára; jobb aludni, mint virrasztani az éjjelnek ebben az órájában.

— Nem lelek nyugtot, — viszonzá Szetkhem. — A vihar rémesen üvölt s az én szívem összeszorul, nagyon félek, éppen úgy, mint atyád halála előtt.

— Maradj hát itt, — mondá Paaker nyájasan. — Feküdjél az én ágyamra.

— Nem azért jöttem ide, hogy aludjak. Szörnyű dolog történt veled a Nilus partján, emiatt van aggodalommal tele a szívem. Nem, nem, fiam, kezéd miatt is sajnállak, de attól félek, hogy megtud mindent a király s az ő haragja irtózatossá lesz. Téged nem szeret úgy, mint megboldogult atyádat, én jól tudom. Milyen vadul neveltél s milyen zordon-félelmes volt az arcod, mikor ide beléptem! Velőmíg hatott a kacagásod.

Egy ideig hallgattak mindketten s a künn tomboló viharra figyeltek.

Újra megszólalt Szetkhem:

— Valami egyéb is forog az elmémbe. Nem tudom az ünnepi szónokot, Pentaurnak elfeledni. Az alakja, az arca, a hangja, egész lénye szakasztott olyan, mint atyádé volt, mikor a kezemet megkérte. Úgy rémlik, mintha az istenek a legjobb embert, aki valaha e siralom völgyéből elköltözött, újra visszaküldötték volna a földre.

— Igazad van, asszonyom, — szólalt meg az öreg rabszolga. — Én láttam őt a paraszkhita konyhója mellett viaskodni, itt is szakasztott mása volt az én uramnak. A karót is úgy forgatta meg feje fölött, mint uram egykor a csatabárdot.

— Hallgass! — rivallt reá Paaker. — Takarodj ki innen, barom! — A pap hasonlít apámhoz, jól van, elismerem, anyám; de hitvány, szemtelen fickó, aki engem nagyon megsértett s akivel még számadásom lesz, vele is, másokkal is —

— Milyen vad vagy! — szakította félbe Szetkhem, — tele keserű gyűlölettel. Apád maga volt a nyájasság, szeretted az embereket!

— Hát engem szeretnek? — kérde az úti marsall és keserűen kacagott. — Az istenek is

ellenségeim, tövissel szórják tele útamat. De majd félre takarítom az útból s azoknak ott fenn a segítsége nélkül is földre terítem, aki velem szembe mer szállani.

— Egy pehelytollat sem tudsz a földről felemelni az istenek akaratának ellenére, — mondá Szetkhem. — Ezt szokta mondani apád, aki testben és lélekben egészen más ember volt, mint aminő te vagy. Ma este óta, mikor ajkad káromló szavakat ejtett ki urad és királyod gyermekei ellen, borzadok tőled. A király barátja volt atyádnak.

— De nekem ellenségem! — ordította Paaker. — Nemsokára egyebet is tapasztalsz részemről, nemsak szitkot. A Ramzesz-pereputty pedig meg fog győződni arról, hogy férjed fiát lehet-e bosszúlatlanul vérig sérteni. Betaszítom őket az örvénybe s kacagni, igenis kacagni fogok, ha utolsó hörgésüket hallom.

— Fiú! — kiáltott fel Szetkhem magánkivül. — Én csak nő vagyok s gyakran szememre lobbantották, hogy lány és gyöngé nő vagyok; de amint igaz, hogy hű voltam mindig apádhoz, kihez te csak úgy hasonlitasz, mint a túskebokor a pálmához: kitépem szivemből a szeretetet irántad; ha te... igen, igen, most már tudok mindent! Állj ide s tégy vallomást, te gyilkos-szándékú, hol vannak a nyilak, melyek eddig e falon függöttek? Hol vannak a nyilak, melyekre fölkarcoltad: «Halál a Ména fejére»?

Szetkhem el-elfulladó hangon, magánkivül beszélt. Az úti marsall visszarettent anyjától, mint amikor még gyermek volt s valami csinyt követett el. Anyja hozzá ment, megragadta övénel fogva s rekedt hangon ismétlé a kérdést.

Paaker kelleetlenül rázott egyet a vállán, letepte anyja kezét övéről s dacosan így szólott:

— Betettem a puzdrába s nem ok nélkül. Most már tudod.

Az anya nem tudott szólani a megbotránkozás miatt, még egyszer elvetemült fiára emelte kezét, de Paaker félretaszította anyja kezét s mondá:

— Nem vagyok már gyermek, ura vagyok ennek a háznak. Amit akarok, azt teszem. Száz asszony sem akadályozhat meg abban.

Kezével az ajtóra mutatott.

Szetkhem hangos zokogásban tört ki s elfordult tőle.

Az ajtónál még egyszer megfordult s fiára nézett.

Paaker a víz fölé hajolt, melyben kezét borogatta.

Szetkhem nehéz harcot vívott kebelében. Még egyszer sirva szólította nevén fiát, kitérte két karját:

— Itt vagyok! Itt vagyok! Jer szívemre! Mondj le szörnyű szándékaidról!

Paaker nem mozdult a helyéről, reánezett anyjára, tagadólag rázta a fejét.

Szetkhem leeresztette a karját s halkán így szólt:

— Mire tanított téged a szentírásból atyád? Az legyen a te legnagyobb dicséreted, — mondja az ige, — hogy megfizess anyádnak azt, amit érte tett, hogy felnevelt téged s hogy ne legyen oka kezét esdőleg az égre emelni s panaszszóval fordulni az istenekhez.

Paaker zokogni kezdett e szavak hallatára, de nem nézett most sem az anyjára.

Szetkhem gyöngéden nevén szólította, de Paaker meg sem mozdult. E pillanatban meglátta egy széken a többi fegyver között a puzdráját. Szíve megerősödött s így szólott szigorú hangon fiához:

— Megtiltom, hogy esztelen boszútervedet végrehajtsd! Hallod? Nem akarsz lemondani róla? Meg sem mozdulsz? Nem? Halhatatlan istenek, mitevő legyek?

Odalépett a székhöz, kihúzott a puzdrából egy nyilat s el akarta törni. Ekkor Paaker kitépte a nyilat anyja kezéből. A nyíl hegyes vége behasított Szetkhem kezébe. Sötétvörös vér csepegett ki az anya ujjából le a padlóra.

A mohár látta s meg akarta fogni anyja kezét. Szetkhem irtózott a vértől, halálsápadt lőn az arca, elhúzta kezét és tompán, mintha a hang nem is lett volna az övé, így szólott:

— Ez a vérző anyai kéz csak akkor fogja a te kezedet érinteni, ha esküvel fogadod, hogy gyilkos szándékról lemondasz s atyád tisztas nevét meg nem gyalázod. Ez az én szavam; megboldogult atyád szelleme adjon nekem erőt ahhoz, hogy meg is tartsam, ő legyen az én tanúm!

Paaker térdre roskadt. Kegyetlen harc tombolt a szívében. Szetkhem az ajtó felé indult. Ott percekgig állott, fiára szegezett tekintete hívta Paakert.

Mind hasztalan.

Végre az anya eltávozott.

A vihar becsapta utána erősen az ajtót.

Paaker arcát jobb kezébe temetve nyögött:

— Anyám! Anyám! Nem tehetek másként, nem tehetek!

Borzasztó szélroham nyelte el nyögését, nyomban reá két irtózatosszerű recsegés hallatszott, mintha kősziklák hullottak volna le az égből. Paaker összerázkódott s az ablakhoz sietett. A hajnali szürkület már föltetszett az égen. Fel akarta költeni a rabszolgákat, de azok már csoportostól tödültek a szobájába s az udvarmester már messziről kiáltotta:

— A szél kettétörte a kapu két hatalmas árbócat!

— Lehetetlen! — ordított Paaker.

— Igazat mondok. Valaki az árbócotat töben átfűrészelte. Bizonyosan a gyékényszövő tette, kinek a kulcs-csontját a minap eltörted. Ma éjjel elszökött udvarunkból.

— Eresszék el a kutyákat! — parancsolá a mohár. — Utána minden épkezláb ember! Őt marék arany és szabadonbocsátás lesz annak a jutalma, aki kézrekeríti!

*

A Szeti-ház vendégei már eloszlottak és nyulomra tértek, mikor Améninek jelentették, hogy elhozták Hektet, a boszorkányt.

A főpap rögtön abba a terembe ment, ahol a helytartó várakozott a boszorkányra.

— Azt mondják, hogy bűvös hatalma van Hektnek, — mondá a helytartó. — Nem áldanál meg, hogy a bűvölettől megóvj? Az ember nem tudhatja —

— Ha én is jelen volnék, nem kellene semmi bűvölettől félned, — jegyzé meg Améni. — De nem, nem! Tudom, hogy tanúk nélkül akarsz vele beszélni. Bevitetem őt egy olyan terembe, melynek a falaira szent ígék vannak írva. Isten veled, én lefekszem!

A főpap kiadta a szolgálattelvő papnak a rendeletet, hogy vezettesse Hektet abba a szobába s kísérje oda a helytartót. Ő maga pedig az oldal-kamrácskába ment, honnan minden szót jól hallhatott.

Midőn Ani a boszorkányt meglátta, megborzádt tőle.

Hektnek csakugyan borzasztó volt ebben az órában a külseje. A vihar összetépte rajta a ruhát, őszülő haját összeborzolta s a szürke hajtincsek szemébe lógtak.

Botjára támaszkodva előre hajlott s merően szemébe nézett a helytartónak. A pusztá homokjával teleszórt vörös szemét reámeresztette Anira. Olyan volt, mint a hiéna, mely zsákmányára ólálkodik. Rekedt hangjának hallatára

Ani hideg borzadályt érzett tagjaiban. Szemrehányó szóval fordult a helytartóhoz, hogy őt ebben a szokatlan időben idézte színe elé. Kérte, hogy ültesse le, mert fáradt. Olyan történetet akar elmesélni, — úgymond, — amely Paakert viasszá változtatja a kezében.

Ani intett s a boszorkány leült a terem padlójára.

Azután jó ideig maga elé nézve hallgatott; végre elkezdé:

— Elmondom, mert azt akarom, hogy végre visszatérjen a nyugalmam. Nem akarom, hogy balzsamozatlanul tegyenek a sírba. Az ember nem tudhatja, hogy mi vár reá a másvilágon. Szeretnék vele még egyszer találkozni, még akkor is, ha az elkárhozottak forró üstjében volnék. Hallgass meg! De ígérd meg, hogy bármit hallasz is tőlem, hajlékomban nem háborgat meg senki s ha meghalok, holttestemet bebalzsamoztatod. Különben néma marad az ajkam.

Ani beleegyezőleg bólintott.

— Nem így, nem, — mondá a vén asszony. — Esküdjél meg így: «Ha én Hektnek adott szavamat be nem váltom, szálljanak meg azok a gonosz szellemek, akik Hektnek engedelmes szolgái, mielőtt elfoglalnám a trónt». — Ne haragudj uram, csak azt feleld «Úgy legyen!» Amit te tőlem ebben az órában megtudsz, többet ér e nyomorúságos két szónál.

— Nos hát, úgy legyen! — mondá izgatottan a helytartó, aki fontos leleplezéseket várt.

A vén asszony néhány érthetetlen szót motyogott, aztán összeszedte magát, sovány nyakát előre nyújtotta s felvillanó szemekkel kérdezte az előtte ülő férfütől:

— Hallottál-e fiatal korodban Bekiről, az énekesnőről? Nos? Nézz reám, itt kuporog előtted a földön.

Rekedten fölnevetett s összéb vonta mellén a ruhafoszlányokat, mintha szégyenlené, hogy olyan visszataszító most a külseje.

— Ne nézz reám olyan szánakozva! Egykor én is szép és ünnepezt voltam. Most szegény és megvetett teremtes vagyok. Volt idő, mikor én is hozzátok tartoztam. Előlről kezdjem? Jól van. Ma különös kedvem van. Ötven évvel ezelőtt olyan dalt énekeltem volna, de olyan dalt! Én varju és énekelni. Atyám előkelő ember volt, Abydos kormányzója. Mikor Ramzesz az első erőszakkal elfoglalta a trónt, atyám híven ragaszkodott a te őseidhez. Az új király őt is,

családunk többi tagjait is az ethiopiai aranybányákba küldötte. Ott mind elpusztultak: szüleim, bátyáim, nővéreim. Én szép voltam és tudtam énekelni, egy énekmester pártomat fogta, társulatába felvett s Thébébe hozott. Ha valamelyik előkelő család házában ünnepet ültök, Bekinek ott kellett lennie. De én hideg és közömbös voltam a virág- és arany-ajándékokkal szemben. Őseimnek büszkesége szorult belém. De találkoztam Asszával, az idősebb mohárral, Pentaurnak, a költőnek — akarám mondani Paakernek a nagyapjával. Te még ismerted őt. Assza mindenütt ott volt, ahol Beki énekel. És én szerettem Asszát, úgy szerettem, mint ahogy még soha senki sem szeretett. Miért nem kacsasz ki engem? Mégis csak fura dolog lehet,

LEÜLT A TEREM PADLÓJÁRA.

hogy egy fogatlan boszorkány ilyeneket mesél! Assza is szeretett engem. Két évig szeretett. Akkor Szeti háborúba ment s hosszú ideig nem hallottam róla semmit. Mikor újra találkoztunk, Asszának felesége volt. Egy gazdag családból való leányt vett feleségül. Azután nagy beteg lettem. Írtam Asszának egy levelet. Csak ennyit írtam: «A haldokló Beki még egyszer szeretné látni Asszát». A válasz erre a levélre egy marék arany volt . . . Arany! . . . arany! . . . Még most is belenyilalik a szívembe, ha erre gondolok. Nem, nem, ezt én neki megbocsátani soha sem tudtam. Bűnhődnie kellett emiatt az unokájában.

Ani megdöbbenve hallgatta, úgy tetszett neki, mintha egy örülttel ülne szemben s önkénytelenül is hátrább tolta székét.

— Ne ijedj meg! Rövidebbre fogom a szót. A betegségből fellábadtam, de megsoványodtam és hangom elveszett. Aranyom volt elég. Minden

bübájos szert összevásároltam abban a reményben, hogy Assza szeretetét visszaszerzem. Hogy ez nem sikerült, megrontásán mesterkedtem. Nem használt semmi. Még zordabb lőn irányomban. Egy rendjéből kitaszított pap, a leghíresebb бүбájos házába fogadott engem s beavatott a mesterségébe. Sok mindenre megtanított engem. Mikor társai üldözni kezdték, átköltözött ide a Nekropolisba. Ide is vele jöttem. Mikor őt elfogták és felakasztották, én ott maradtam a barlangjában s boszorkány lett belőlem. A gyermekek ujjal mutogatnak reám, a becsületes asszonyok és emberek kitérnek útamból. Útálok az embereket s az emberek is útálnak engem. És mindennek Assza, a kiváló thébei hős volt az oka.

— Hosszú időn át üztem a бүбájos mesterséget, midőn egyszer Szent, a Szeti-ház kertésze egy csecsemőt hozott barlangomba. A kis gyermeknek hat ujjá volt a lábán. Kért, hogy a hatodik ujjat boszorkány-mesterséggel távolítsam el a lábáról. Magamnál tartottam a siró-rívó porontyot. Másnap alkonyatkor egy rabszolga futott a barlangomba. Valamelyik előkelő család szolgálja lehetett. Tudtomra adta, hogy úrnője ősei sírját látogatta meg s útközben egy fiúgyermeket szült. Menjek oda, segítek. Magamhoz vettem a hatujjú csecsemőt s mentem a sírboltba.

— Assza sírboltjához vezetett a cseléd. Szetkhem szülte a gyermeket, Assza menyé. A gyermek olyan egészséges volt, mint a makk, de az anya a legnagyobb veszélyben forgott. A Szeti-házba menesztettem a gyaloghintósokat, hogy hozzanak orvost. Az újonnan született gyermeknek az apja a mohárháborúban volt. A nagyapa, az érdeemes Assza — úgy mondá a cseléd — itt adott menyének találkozót s nemsokára itt lesz. Megmostam a kis gyermeket, megcsókoltam, mintha az én édes gyermekem lett volna. Jött Assza, még mindig szép és daliás ember volt, de már őszbe kezdett csavarodni. Nem ismert reám. Én a Szetkhem gyermeke helyett a kertésznek hatujjú gyermekét adtam át neki, Szetkhem igazi fiát pedig barlangomba vitettem s másnap Szentnek, a kertésznek odaadtam. Azt mondtam, hogy a hatodik ujját eltávolítottam a lábáról. Az ostoba kertész elhitte. Így nevelkedett fel Assza igazi unokája, Pentaur a költő a Szeti-házban, mint egy kertész fia, a hatujjú kertész-gyerek pedig nem más, mint Paaker, az ifjabb mohár. Ez az én titkom.

Ani némán hallgatta végig a szörnyű boszorkány elbeszélését.

— Nem fog a te hajlékodban senki háborgatni, ha meghalsz, gondom lesz arra, hogy bebalzsamozzák holttestedet. Hagyd abba a бүбájos mesterséget. Te bizonyára gazdag vagy; ha nem volnál az, szólj, mire van szükséged. Arannyal nem merlek megkínálni, mert attól félek, hogy gyűlöleted ellenem irányúl.

— A te aranyodat szívesen elfogadom; de most erressz haza engem.

— Még egyet! Nému, a kis törpe édes gyermeked neked?

— Nem az. Fölszedtem az utcáról s fölneveltem, mint több más gyermeket.

— Nagyon okos teremtés! — mondá Ani.

— Valóban az. Erősen ragaszkodik Katutihoz. Segítségedre lesz neked is célod elérésében, mert neki is megvan a maga célja.

— Mi az?

— Hogy Katuti általad hatalmassá legyen, Paaker által gazdaggá, aki holnap elindúl Szíriába s megöli majd egy asszonymnak a férjét, akit szeretne feleségül venni.

— Sok mindent tudsz, — mondá a helytartó eltűnődve. — Egyet szeretnék tőled megtudni: vannak-e bűvös italok, melyek szeretővé teszik másnak a szívét.

(Folytatása következik.)

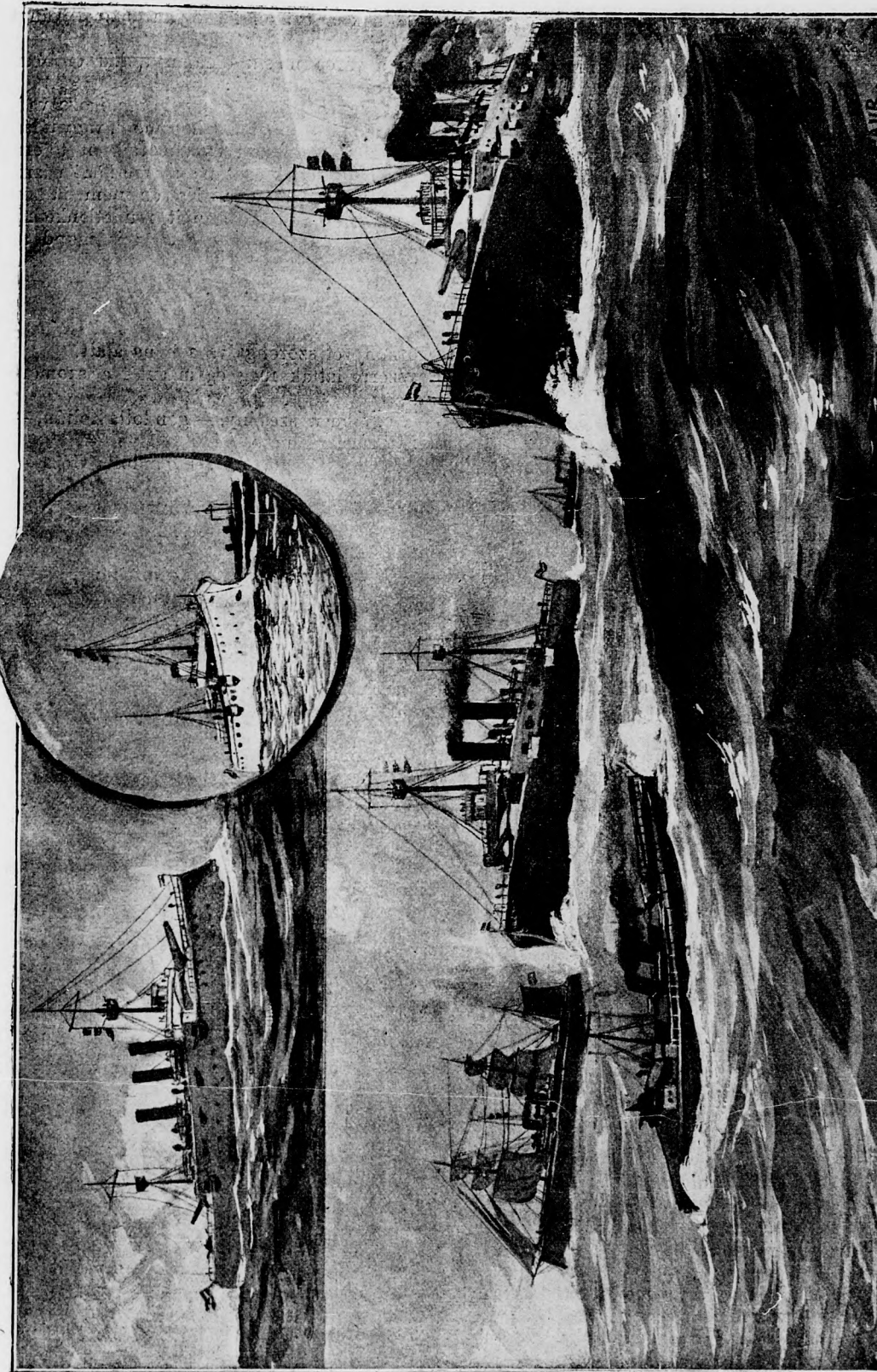
ANYÁMHOZ.

Sors üldözött, sors megtépett,
Kegyetlenül bánt veled:
De ne csüggedj! Higgy Istenben,
Kárpótolni fog mindenben
Kárpótolni tégedet.

Sors üldözött, sors megtépett,
Nem volt gyakran örömed:
De higgy, remélj szebb jövőben,
Melyben jut majd öröm bőven,
Jut még öröm teneked.

Sors üldözött, sors megtépett,
Elrabolta mindened':
Csak egyet nem: hű fiadat,
Szükség napján támaszodat,
Ő most is csak a tied.

Rácz Sándor.

Filipines.

V. Carlos

A HŐSÖK.

Az egész esztendőt együtt rendetlenkedték által. Ami csíny esett az iskolában, annak mind ők voltak szerzői. Nem is lehetett különbséget tenni, hogy Zoltán-e a pajkosabb vagy Géza; Géza-e a furfangosabb vagy Zoltán? Sohasem volt titkuk egymás előtt, sohasem irigyelték egymástól a dicsőséget, — ha valamelyiknek valami huncutság jutott eszébe, rögtön beavatta a másikat is. Mindenik boldog volt, ha a kedves pajtásának örömet szerezhettek. Szóval igazi jóbarát volt a két fiú. Vagy a Kerek tanár úr szavával: «inkarnátus két gazfickó».

Mikor eljött a vizsga ideje, a fiúk folyvást aggasztóbban érezték, hogy a világ és a tanárok méltánytalanok. Nem hogy megjutalmazták őket egész évi szorgalmatosságukért, hanem biztosan, sajnos, biztosan megbuktatják.

Szomorúan kóvályogtak az iskolakertben és tárgyalták az ügyet.

— Zoltán, én meg fogok bukni, — szólt Géza.

— Nem, Géza, engem buktatnak meg.

— Nem téged, nem. Engem németből, latinból. Hortobágyi is haragszik rám, talán történetből is.

— Én bukom meg, Géza. Német, számtan biztos, talán a latin is.

— Az igazságtalanság.

— A tied igazságtalanság.

Így versenyeztek egymással. S a helyett, hogy tanultak volna, a vizsga előtti napokon folyvást arról beszéltek, hogy mennyi igazságtalanság éri az embert.

Eljött az osztályozó conferentia napja. A tanár urak összegyűltek az első emeleti nagy tanácskozó terembe s óriási rovatos ívekbe irták be sorra a tanulók kalkulusait.

Félelmes esemény ez. Ilyenkor a pedellus senkit sem ereszt be a kollégiumba s a fiúk szorongó lélekkel és gyötrelmes gondolatokkal néznek fel az utcáról a nagy ablakokra. Kettő-három, ha összetalálkozik, aggódva súgja egymásnak, hogy:

— Klasszifikálnak!

A ki ludasnak érzi magát, rettegő szívvél vonja válla közé a nyakát.

— Most befűtenek! — suttozja.

Benedek Zoltán, meg Csikós Géza járnak a legbúsabb képpel. Most bezzeg nem kacagnak, nem ugrándoznak és nem jár görbe úton az eszük. Nem mernek egymás szeme elébe sem kerülni. Mind a kettőn lelkiismereti furdalások vettek erőt és becsületükre válik, hogy egyik sem magáért, hanem a másikért busul.

— Istenem, — gondolja Zoltán az iskolakertben sétálva, — igaza van Gézának, megbukik ő háromból, vagy négyből is, mert megérdemli. És akkor ismételnie kell az osztályt. Elmarad tőlem, pedig én vagyok az oka. Ha én nem lettem volna, ő ép olyan csendes, jó

fiú lett volna, mint más. Jaj szegény Géza, mit szólnak a szülei, ha olyan bizonyítványt visz haza!

Géza a város másik oldalán a kis erdőben máskált és így tünődött:

— Szegény Zoltán, szegény Zoltán, igaza van, hogy fél. Biztosan megbukik háromból, vagy talán ötből is. Ismételnie kell és elmarad én tőlem. Istenem, hogy fogok ezután a szeme közé nézni, mikor én voltam az oka. Ha én nem láttam volna, sohase jut eszébe annyit rendetlenkedni. Szegény Zoltán, szegény Zoltán, mit mond az édes apja, ha meglátja a fia bizonyítványát! . . .

Szomorúan indult hazafelé s folyvást ezen tünődött. Mikor a hid-sarkon befordult a nagy-utcába, csak szembe jön vele Zoltán, egy csomó könyvet szorongatva a hóna alatt.

Egyszerre látták meg egymásnak a szomorú arcát.

— Hogy búsul szegény, — gondolta Zoltán, — meg kell vigasztalnom.

— Milyen kétségbeesett, — gondolta Géza, — majd megvigasztalom.

Egymáshoz léptek s Zoltán így szólt:

— Ne búsulj, Géza, te nem bukol meg, csak én.

— Ugyan, kedves Zoltánkám, ne gyötörd magad, én bukom meg csak, te nem.

— Dehogyan is bukol, hiszen nem érdemled meg.

— Én, megérdemlem, de te nem. Én vagyok az oka mindennek.

— Hogy volnál, mikor én vagyok.

— Ugyan, ne vádold magad, hát nem én vittelek bele minden bolondságba.

— De nem én csináltam igazán olyan bolondokat, hogy neked is bajod legyen belőle?

— Ne búsulj, te rólad tudják, hogy te vagy a jobbik, mindenki engem ismer rossznak.

— Nem igaz, mert a múltkor is azt mondta Kerek tanár úr, hogy én vagyok a te rossz szellemed.

— Azért se fogsz megbukni.

— Te nem fogsz.

— Tudod mit, ha te meg bukol, én is.

— Jó. Én is azt mondom, ha te megbukol, én is!

Ezzel elváltak. Most Géza ment az iskolakertbe, Zoltán az erdőbe. Valami nagyszerű dolog jutott eszébe mindenkinek.

Külömben pedig mikor elváltak, Zoltán ezt gondolta:

— Szegény Géza, igaza van, csakugyan engem tart mindenki jobbnak, őt rosszabbnak. Őt fogják elbuktatni.

Géza pedig azt gondolta.

— Szegény Zoltán, igaza van, Kerek tanár úr is őt tartja az én rossz szellememnek, őt fogja elbuktatni.

De aztán mindenik a maga nagyszerű tervére gondolt s ragyogó szemmel nézett szét, ezt suttozván:

— Hanem majd segíték én a bajon.

És hónapok alatt ott szorongatták a könyveket. Ezalatt a tanári tanácskozóban Kerek tanár úr épen az ő nevékhöz ért s így szólt a tanári karhoz.

— Ez a két gaz kölyök hadd maradjon jövőre is a III. osztályban az én kezem alatt. Hadd tanítsam meg őket, mert más ezekkel a fráterekkel ugyan nem bír. Nem akarom szerencsétlenné tenni velök Szentesi kollega urat, a IV. osztály főnökét.

Szentesi tanár úr higgadt ember, nem olyan tüzes, mint Kerek. Hidegen szólt rá.

— Nekem mindegy, akármilyenek, legfeljebb megbuknak majd.

Eszébe jutott a két fiú s fejét csóvalta rá. Hogy lehetne ezeket jobb útra téríteni!

Ahogy elmerül gondolataiba, a hidnál hirtelen egy kis diák áll elébe. Ránéz s ki volna más mint Benedek Zoltán.

— Hát te, te nebuló, mit csatangolsz még most is az utcán? Látom hónapok alatt a könyv, tudom bele se néztél ma.

— Én, én, tanár úr, kérem szépen.

— Mit ácsorogtál itt?

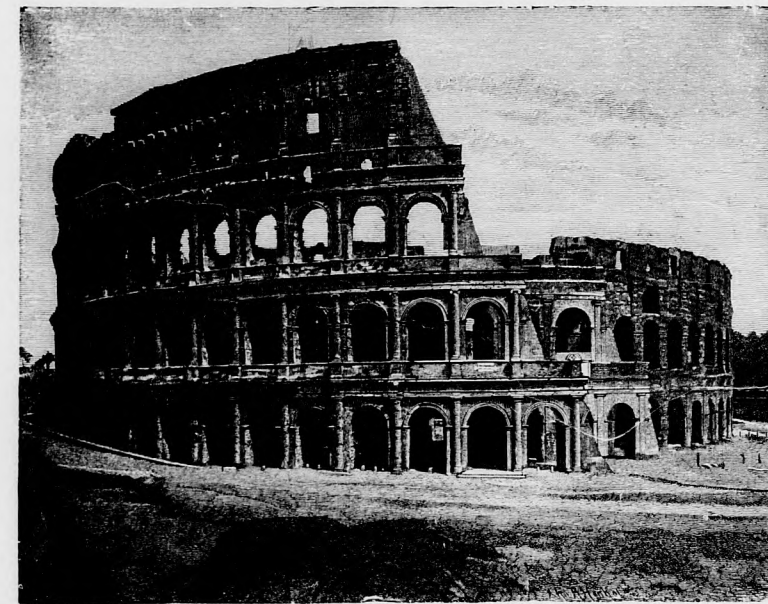
— Tanár urat vártam.

— Engem? Miért?

— Egy kisérés . . .

— Mi kell.

— Tanár úr, kérem szépen, én nagyon sze-

AZ AMPHITHEATRUM ROMJAI.

— Bocsánatot kérek, — kiáltotta Kerek, — nem úgy van az! Kölykök azok, gyerekek, ki kell verni belőlük a rosszaságot! . . . Most már azt kívánom, hogy maradjanak az én osztályomban, nem akarom őket szerencsétlenné tenni Szentesi kollega úrral.

Az igazgató úrnak kellett közbe szólania, hogy el ne mérgesedjék a harag.

De a végeredmény az lett, hogy Csikós Géza és Benedek Zoltán, mindenik, három-három elégtelent kapott s így osztályisméltlésre utasítottak.

A gyűlés késő estig tartott. Sötét volt már, mikor a tanár urak a nehéz munka után haza oszlottak. Az utca tulsó során, egy-egy szögleten diákeszortok, suttozó, vitatkozó, reménykedő fiúk rebentek széjjel, ha tanár közeledett.

Kerek tanár úr fölemelt fővel ment haza felé, mint egy győzelmes hadvezér. Senkit se buktatott meg Zoltánon és Gézán kívül. S ezeket is csak jóakarattal.

retem Géz . . . — itt megakadt s nem mert tovább mondani.

— Beszélj csak, beszélj! — biztatta dörmögő hangon Kerek tanár úr.

— Kérem szépen, tanár úr, én nagyon szeretem Csikós Gézát és én voltam az oka, hogy ő nem tanult. Én miattam bukik meg esztendőre, ezért ha ő megbukik, tessék szíves lenni engem is megbuktatni . . .

A fiú elkeseredett és kitört belőle a sirás.

A tanár ráncba szedett homlokkal nézett rá a zokogó gyermekre. Nem tudta, mit tegyen vele. Végre ráfordult kegyetlenül.

— Haszontalan kölykei. Egész évben csak rendetlenkednek és most . . . Takarodj haza, tanulj. Magadra legyen gondod.

Zoltán esdekelve nézett rá, aztán sirva köszönt és elment. A tanár úr egészen fölzavarva, tépelődve folytatta útját haza felé. Mikor a háza kapujához ér, ijedve ugrik el a kerítéstől egy fiú.

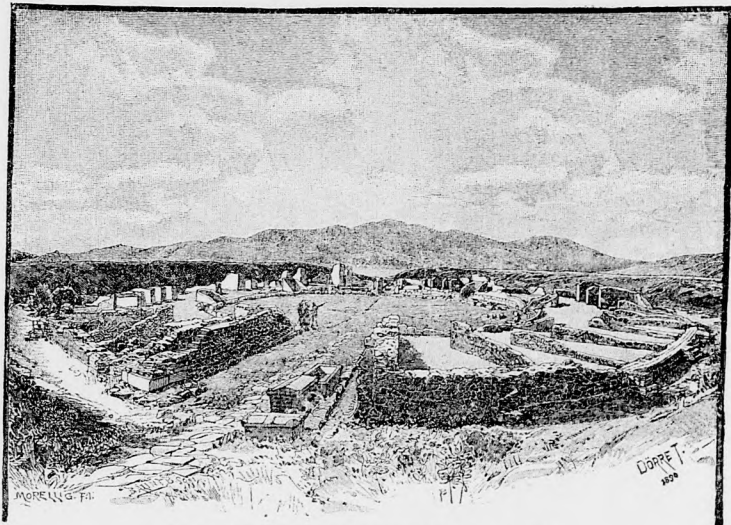
— Állj, ki vagy!
— Tanár úr, kérem . . . — hebegett Csikos Géza.

— Hát te mit akarsz?
— Kérem szépen, tanár úr, én vagyok az oka, hogy Zoltánnak ismételnie kell az osztályt. Ha ő megbukik, engem is tessék szíves lenni megbuktatni.

Kerek tanár úrnak kerekre nyílt a szeme.
— No, még ilyet nem láttam! Még ebben is egyformán jár az eszük, mint a huncutságban. Eredj haza fiam, tanulj és ne búsulj te máson, csak a magad baján.

Géza el akart menni, de hirtelen megállott s lángvörös arccal így szólt:

— Tanár úr, kérem, ha Zoltán megbukik, én önkénynt fogok ismételní vele.

AZ AQUINUMI AMPHITHEATRUM ROMJAI.

— Nem mondtam már, hogy kotródj! . . . — rivalt rá a tanár úr s a fiú csakugyan elsietett. Ő maga pedig utána nézett, fejét csóválta s így dörmögött:

— Igazán sajnálom, hogy jövőre nem lesznek az osztályomban . . . Haszontalan kölykei . . . Valóságos hősök!

Móricz Zsigmond

SPANYOLORSZÁG HADIHAJÓI

Képünkhez.

Mai számunkban bemutatjuk Spanyolország hadihajóinak főbb típusait.

Spanyolországnak csak egy elsőrendű csatahajója van a *Poloyo*, mely a múlt években jelentékeny javításokon ment keresztül. Az első osztályú gyors cirkálók közül megemlítjük a legkiválóbb típusokat az *«V. Carlos»*, *«Vizcaya»*

és az *«Infanta Maria-Theresa»* hajókat, melyekhez hasonló hajója hat van Spanyolországnak.

A *«XII. Alfonso»* és az *«Isla de Cuba»* a másodosztályú cirkálóhajók típusait ábrázolják. Ehhez az osztályhoz tartozó hajója Spanyolországnak mintegy tizenkettő van.

A spanyol hajóhad főerőssége: a torpedóhajók. Legfélelmesebbek közülök az u. n. torpedózúzó, melyek rendkívüli gyorsaságuknál fogva első sorban az apróbb torpedónaszádokat üldözik s teszik tönkre, de ha hozzáférnek, a nagy hadihajókat is megtámadják. A *«Terror»* ábrázolja e torpedózúzó típusát.

Gladiatori játékok a régi Rómában.

A rómaiak társadalmi életének csaknem minden ágában a görögök voltak a tanítómesterek. Görög mintákon kezdődött a római irodalom, görög mintára épült a római színház, görög műveltség és görög ízlés volt irányadó ipari és művészeti tekintetben. Igazán itáliai eredetű játéka is talán csak egy volt Rómának: a gladiatori játékok.

Eredetileg ezeket a gladiatori játékokat a cirkuszban mutatták be, míg Caesar idejében az első amphitheatrumot felépítették. Az amphitheatrum eszméje, mint az idősebb Plinius mondja, Curionak, Caesar katonai és polgári adlásának agyában született meg. Ő tett kísérletet, hogy két egymás felé nyitott görög színház nem volna-e alkalmas tömegjátékok számára. Így született meg Curio körszínháza, melynek mintájára később még nagyon sokat

RÓMAI GLADIÁTOROK.

építettek. Praktikus okokból, hogy a közönség nagyobb áttekintést nyerjen a porondon, később a hosszúkás, tojásdad forma lett uralkodóvá. Ugyanezért a nézőtér emeletei is meredekebbek lettek és az első sorokat, ahol az állam kiváló személyiségei ültek, magasabbra emelték, hogy esetleg a vadállatok a közönség közé ne ugorhassanak.

A császári korban a római mesterek az amphitheatrumok építésében bámulatos ügyességre tettek szert. A technika, mellyel a legnagyobb ilyen mű építménynél, a flaviusi amphitheatrumnál vagy Colosseumnál találkozunk, még ma is csodálatraméltó. Az óriási épület külső kerülete 524 méter, magassága 48 méter, hosszúsági tengelye 188 méter, kis tengelye pedig 155 m. volt. Magának a küzdő porondnak, az arénának tengelyei 86 és 54 métereseek. Az aréna körül négy emeleten voltak az ülések elhelyezve, melyekhez nagyszámú feljárókon és folyosókon lehetett feljutni. Az épületnek négy háromhajós főbejárata volt, a kistengelyek végén a császár és az udvari méltóságok, a nagytengelyek végén pedig a küzdők számára és a gépezetek, állatok behozatalára. A közönség bejáratai az első emelet alatti arkádokban voltak, I—LXXX számmal megjelölve. Összesen nyolevanöt-ezer néző számára volt hely.

A római nép nagy tömege előtt az amphitheatrumi játékok voltak a legkedvesebbek. Ősi, itáliai eredetűek voltak, nem a lenézett görögöktől, græculi, vették át ezeket. Ellenkezésképp Rómából terjedt el ez az intézmény mindenütt, a provinciákban is. A provinciák nagyobb városaiban szintén épültek mindenütt amphitheatrumok, így nálunk Aquincumban és Sarmisegethusában.

Ezek az amphitheatrumok minden időknek legborzasz-

több színpadi hatásával dicsekedhettek. Itt igazi vér folyt és emberek életével játszottak. Legjobban megfelelt ez a rómaiak harcias természetének és a világvárosban összecsendült tömegek szenvedélyeinek. A játékok védnöke az isteneknek, irgalmat nem ismerő hadisten, Mars volt.

A gladiatori játékok eredetileg emberáldozatok voltak, melyeket híres halottak temetésénél mutattak be az isteneknek, hogy az elhunyt megfelelő szolgálkisérettel menjen a másvilágra. A rómaiak azonban a helyett, hogy ezeket a halálra

szánt rabszolgákat, hadifoglyokat egyszerűen leölték volna, harcolni engedték őket életükért.

Ősi, itáliai szokás volt ez, mellyel már az etruszkoknál is találkozunk. Onnan került Rómába is, hol eleinte temetéseknel, majd később a tömeg mulattatására más ünnepélyeknél is gyakorolták. Eleintén csak kisebb mértékben fordult elő, később azonban valóságos fényűzéssé fajult ez az emberléttel való játék. 264-ben Kr. e. Brutus Pera temetésénél csak három pár harcolt, 200-ban M. Valerius Licinus sirjánál húsz pár, egy 185-iki temetésnél pedig már hatvan pár.

Lassankint a közvélemény egyenesen megkövetelte, hogy minden nemes, mikor a közpályára lép, ilyen gladiatori játékokkal szerezzék meg népszerűségét. A játékok így rendkívül elszaporodtak s minden kiváló ember valóságos kaszárnyákban egész vívóbandákat tartott szolgálatában, pld. Caesar több százat Capuában. Nagy pártemberek ezekkel a csapatokkal léptek fel utcai harcok alkalmával s a kormány nem egyszer méltán remegett tőlük.

Kr. e. 60-ban Caesar, mint aedilis 320 pár gladiátorával, kik mind arannyal, ezüsttel díszített vértzetben léptek fel, valóságos esatát

THRÁK ÉS SZAMNIT GLADIÁTOROK. — (Dombormű a pompeibeli Scaurus sír oldalán.)

rendezett az arénában. A tömeg természetesen újongott a ritka látványosság láttára, de a szenátus elhatározta, hogy ezentúl meghatározott számnál több gladiátort senkinek sem szabad tartania.

Némi rendet azonban csak a császárság tudott teremteni, amennyiben a gladiátorok tartásának jogát Rómában császári privilégiumnak nyilvánította. A provinciákban és municipiumokban megengedték magánosoknak is, de császári kiváltság-levél alapján. Rómában a császáron kívül csak a praetoroknak és quaestoroknak volt szabad gladiatori játékokat rendezni, előbbieknél évenként kétszer, utóbbiaknak egyszer. Hanem a császárok, különösen nagyobb háborúk után, ha sok fogoly került Rómába, olyan játékokat rendeztek, amilyenek azelőtt nem fordultak elő.

A gladiátorok rendszeren a birodalom söpredék népéből kerültek ki. Rabszolgák, beestelen bűnökért elítélt gonosztevők, rablók, gyújtogatók, templomosztogatók, gyilkosok állottak ki a küzdőtérre. A provinciák kormányzóinak és Kelet vazallus királyainak kötelességük volt, hogy ezeket Rómába szállítsák. Hozzájuk járultak még a hadifoglyok és elzüllött, önként jelentkező polgárok, sőt néha szenátorok és lovagok is.

Igen jó vívók, akik életüket nem sajnálták kockára tenni, ezeket a játékokat valóságos üzletnek tekintették. A győzők nagy díjakat és ajándékokat kaptak, úgy, hogy nem egy pályája befejeztével mint gazdag ember vonúlhatott vissza birtokára. Nemszabad gladiátorok tiztizenöt sikeres küzdelem után szabadokká lettek és felvették a polgárság kötelékébe.

Az arénában fellépőket Rómában a gladiátoriskolákban képezték ki, melyeknek élén a *magistri* vagy *doctores* állottak. Ilyen iskola, ludi, Rómában négy volt, felügyeletükre külön császári procurátort neveztek ki. Voltak azonban még magánvállalkozóknak is iskoláik, akik rabszolgákat gladiátoroknak képezték ki és a császári udvarnak, vagy a praetoroknak és quaestoroknak eladták.

A játékokat — modern szóval kifejezve — óriási reklám előzte meg. Utcasarkokon, oszlopokon kiragasztották a hirdetéseket, párosával megnevezve a küzdőket. A leghíresebb gladiátorokra nagy fogadások történtek s a küzdelem napján az amphitheatrumokat az utolsó helyig elfoglalták. A játék megkezdésekor a gladiátorok a két ellenkező bejáraton zene mellett diszmenetben léptek az arénára. Középen megálltak, fegyverükkel tisztelgtek annak, aki a játékot rendezte és várták a harcjelet.

A küzdelem kezdetét a csatakürt jelezte. Rendszeren életre-halálra harcoltak. Gyáva és megfutamodó gladiátorokat a *lanisták* a közönség tombolása, gúnykiáltásai között tüzzel-vassal vagy korbáccsal űzték vissza a harszónalába.

Fegyverük nagyon különböző volt s a küzdelemben is rendszeren különböző fegyverzetűek

harcoltak egymással, hoplomachusok úgynevezett thrákokkal vagy retiariusok, hálövetők könnyű és nehéz fegyverzetűekkel. A retiariusok háromágú lándzsával, hálóval és törrel voltak felfegyverkezve s küzdelmük célja az volt, hogy a hálót ellenfelük fejére törekedtek vetni s akkor leszúrták.

A többiek fegyverei igen különbözők voltak s kor és vidék szerint is változtak. Harcoltak néha lovasok is. A közönség rendszeren két pártra szakadt s nem ritkán a cirkusz harcainak folytatása volt az utcákon is.

Játékok alkalmával Rómában a praetorianusok néhány százada, municipiumokban pedig az ott állomásozó legio katonasága volt kivezényelve a rend fentartására.

Különös alkalmakkor törpék, szerencsének s amazonok is felléptek, sőt császárok, mint Commodus s Heliogabalus is megjelentek a porondon. A császárok azonban elővigyázatból nehéz fegyverzetben harcoltak tunikába öltözött, fakardos gladiátorokkal. Így győzhetett Commodus 735-ször, holott a gladiátor, kinek legtöbb győzelme volt társai között, csak harmincötöt mutathatott fel.

Síremlékeken igen gyakori az amphitheatrumi győzelmek és jutalmak elszámolása, ami azt mutatja, hogy később, a császári kor vége felé ez a hivatás nem is lehetett oly megalázó.

A mi felfogásunk természetesen nagyon barbárnak tartja ezt a játékot. Rómának azonban ez volt a legnagyobb mulatsága s bennünket, kik annyi mindent átvettünk az örök várostól, szintén érdekelhet az ókori társadalmi életnek ez a kegyetlen hajtása. —i

Idegen irodalmak nagyjai.

Irta Tonelli Sándor.

Schiller (1759—1805.)

A német irodalom aranykorát a XVIII. század végén és a XIX. elején két nagy íróban Goethében és Schillerben érte el. Azóta a német műbírálók és irodalomtörténetírók sokat vitatkoztak róla, hogy kettejük közül melyik a nagyobb, eldönteni azonban a kérdést nem tudták. Annyi azonban bizonyos, hogy Schiller rokonszenvesebb és érdekesebb költői egyéniség.

Schiller személyét rokonszenvesé teszi előttünk az a küzdelem, melyet korának, környezetének rideg felfogása ellen folytatott, hogy a költészethez élhessen, melyre hivatást érzett magában.

Schiller Frigyes katonatisztnak volt gyermeke és 1759-ben született a württembergi Marbachban. Igen vallásos nevelést nyert és anyja kívánságára papnak készült. Károly württembergi herceg azonban ez időben egy katonai nevelőintézetet alapított Stuttgartban és az ifjú Schillernek is oda kellett belépnie, hol először jogot, majd orvostudományt hallgatott. 1780-ban ka-

tonaorvosi képesítéssel elhagyta az intézetet. Az általános láz azonban, mely ez időtájt óriási és társadalmi forradalmat keltett egész Németországban, a fiatal katonarost is elragadta. Megírta első szindarabját, a *Haramiák*-at, melyet óriási siker mellett adtak elő a mannheimi színházban. A herceg azonban nem nézet jó szemmel az ifjú irodalmi működését és mikor Schiller engedelmé nélkül megjelent darabjának

házasodott. Betegsége azonban már 1791-ben arra kényszerítette, hogy állását elhagyja, mi csaknem a nyomor szélére juttatta. Ekkor azonban a Cotta stuttgarti könyvkereskedő által kiadott *«Horen»* című folyóirat megelhetését biztosította és közvetlen összeköttetésbe hozta Goethével. 1799-ben Weimarba is költözött, hol Goethe Károly Ágost hercegnek államminisztere volt. Itt is halt meg 1805 május 9-ikén.

SCHILLER.

előadásán, tizennégy napi fogsággal büntette. Ez a látszólag jelentéktelen esemény döntött Schiller sorsa fölött. Leköszönt rangjáról, Württembergből megszökött és Mannheimba, majd Brauerbachba menekült a herceg haragja elől.

A *Haramiák* után, melyben forrongó ifjú lelkületével az összes fennálló társadalmi állapotoknak hadat üzent, rövid idő múlva megírta *Fiescot* és az *Armány és szerelem* című drámát. Eközben zaklatott, hányatott életet élt, megfordult Drezdában, Lipésében és Weimarban, de sehol sem talált otthont. 1789-ben azonban már mint Németország egyik legnagyobb lírai és drámai költőjét a jénai egyetem meghívta történelmi tanszékére. A következő esztendőben itt meg is

Schiller irodalmi működése különösen jénai tanárságától kezdve rendkívül nagy és sokoldalú. Legnagyobb hatása kétségkívül mint drámaírónak volt. E nembeli művei, a *Don Carlos*, a *Wallenstein trilogia*, *Stuart Mária*, *Az orleansi szűz*, a *Mesimai ara* és *Tell Vilmos* nemcsak a német irodalomnak hanem a világirodalomnak is örökbecsű művei, későbbi műveiben első drámáinak forradalmi szelleme már nem tapasztalható, hanem a legtisztább eszményi irány egyesül bennük az események tárgyilagos felfogásával. Ez teszi Schillert a német irodalom legnagyobb drámaírójává.

Nagy azonban Schiller az irodalom más ágai-
ban is. Balladái páratlan becsű műremekek,

bölcsészeti, esztétikai művei szintén kiválóak. Amellett szintén jeles műveket alkotott Schiller a történetírás terén; ezek Németalföld bukására és a harmincéves háborúra vonatkoznak. Egyike volt a legegységesebb tehetségeknek, aki méltó büszkesége hazája irodalmának.

FEJTÖRŐ.

Földrajzi kérdés:

Hogy hívták azt az olasz származású angol kapitányt, aki Labradort és a Hudson-öböltől Floridáig terjedő partokat fedezte fel? Mikor? (Molnár Elek.)

Algebrai kérdés:

Valamely árút $6\frac{1}{2}\%$ veszteség mellett 226 koronán adtuk el. Mennyiért vettük?

Kocka-rejtvény.

A	A	J	A
O	S	H	A
V	S	D	I
Ó	J	R	D

Vízen jár.

Sok szalonra ilyen.

Angol mérték.

Régihez rokon szó.

(Bárd Gyula.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 augusztus 14.

17. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számtani kérdés: A 390, B 195, C 585 K-t kap. —

Kocka-rejtvény:

29	32	41	60
32	29	60	41
41	60	29	32
60	41	32	29

Irodalomtörténeti kérdés: Kölcsey Ferenc a «Vadászlak» című novellájában. Legjelesebb követője Eötvös József báró. — Képrejtvény: Munkáért jutalom: célt ér a szorgalom.

Helyesen fejtették meg: Nyers László, Szőnyi Sándor, Szemző István, Bárd Gyula, Nord Frigyes, Molnár Elek, Holbesz Aladár, Bazilly Mihály, Pobozy Róbert, Lévai Pál, K. Tarsoly Gergely, Ungár Sándor, Lőrincz Ferenc és Dezső, Lengyel Ferenc, Wolf Ernő, Vértes

Pál, Baumgarten Mihály, Némethy Károly, Kiss Béla, Braun József, Licht Zoltán, Weisz Sándor és Fülöp, Szabó Gyula, Labancz Ernő, Czilli Jenő, Baranyai Zoltán, Braun Hugó, Popovics Béla, ifj. Renner János, Eisler Miklós, Thier Győző, Böhm E., Tuschák Imre, Buding Gyula, Golián Rezső, Krepelka Teréz, Fischl Ernő, Havas Péter, Milutinovits Corinna, ifj. Kerner György.

A kitűzött könyvjutalmat Popovics Béla nagyszécsényi előfizetőnk nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

E. M. (Lázárföldje). 1. A Nemzeti Múzeumot tessék megkérdezni, vajjon szükségök van-e arra a munkára. 2. Előfizethet. — Baranyai Zoltán (Kamaráserdő, u. p. Horgos, Csongrád megye) szívesen cserél külföldön időző olvasóinkkal képes levelezőlapokat. Törökországokat két levelezőlapal viszonzoz. — P. I. (Kurtya). Aradon m. kir. állami főreáliskola van. — Gy. T. (Kolozsvár). Nem közöljük. — Dácia. Közölhetetlen. — Ny. L. (Beregszász). Rejtvényedtet nem közöljük. — B. M. (Budapest). 1. Verne Gyula él. 2. Regényeinek száma körülbelül 90. 3. Lefordították magyarra is. — Planzi (Miskolc). 1. M. már elutazott Karlsbadba. 2. Örömmel tapasztaljuk, hogy jelen leveledben már nincs helyesírási hiba. — M. I. (Budapest). Nem közölhető. — K. Z. (Buziás). Mondja meg barátjának, hogy az a vers nagyon gyenge. Közlésről szó sem lehet. — Ifj. B. M. (Pinkóc). Az Andok tágabb értelemben az a hegység, amely Dél-Amerika nyugoti részén húzódik végig. Szorosabb értelemben Cordillerának vagy Cordillera de la Costa-nak hívják a Csendes-óceán partján elhúzódó hegyláncot, megkülönböztetésül az Andoktól. — K. B. (Dezser). 1. A budapesti m. kir. honvédségi Ludovika-Akadémiába főgimnáziumot vagy főreáliskolát végzett tanulókat vesznek fel; érettségi nem szükséges, csak a 8-dikből osztályvizsga. 2. Aki hadbíró akar lenni, annak előbb a jogot kell elvégeznie. A hadbíró-gyakornoknak 1200 korona fizetése van, a tábornok-hadbíróknak pedig 11,400 korona. — B. C. (Vizakna). Az 1870–71-iki háborúban a franciák hátültöltő Chassepot-fegyvert használtak.

Az ifjúság kedves olvasmánya

MÜNCHHAUSEN

az igazmondó német báró csodálatos kalandjai.

Elbeszélő ő maga. Az ifjúságnak elmeséli

GAAL MÓZES.

DORÉ GUSZTÁV rajzaival.

Ára díszes kötésben 3 korona 60 fillér.

A szellemes füllentés nagy hírű lovagjának kalandjait mondja el Gaal Mózes, aki azokat a magyar ifjúság számára újra átdolgozta. E rendkívül érdekes és mulatságos ifjúsági regényt különösen ajánljuk az ifjúságnak.

Kapható:

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésben

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre ... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.	és könyvnyomda.	Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

UARDÁ.

Történeti regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 20

— Öszintén felelek, mert azt akarom, hogy te is megtartsd nekem adott szavadat. Olyan italok nincsenek.

— Még egy kérdésemre felelj, — szólalt meg újból Ani. — Vannak-e olyan szerek, amelyek egy távollevő ellenségünket megronthatják?

— Vannak, — viszonzá a boszorkány, — a kis emberek tudnak rágalmazni s eszközeivé válnak a hatalmasoknak. Úgy látszik, hogy Pentaurt nem szereted. Mosolyogsz? Nos hát, én sem akarom őt szeretni, pedig szép és eszes, mint nagyapja volt. Ártalmára akarok lenni, szövetkezem veled. Ő se kerülje ki sorsát. Ha közelébe akarsz férkőzni, beszélj Némuval, aki szintén gyűlöli Pentaurt. Most pedig erressz engem haza!

Néhány órával később Améni reggelihez hívta a helytartót.

— Tudod-e, hogy ki tulajdonképpen ez a Hekt? — kérde Ani.

— Hogyne tudnám, Thébe egykori gyönyörűsége, Beki az énekesnő. — Elmondhatod nekem, hogy mit mesélt?

Ani kitérőleg válaszolt. Ekkor Améni mellékesen megjegyzi, hogy a boszorkány részes volt abban a csínyben, mikor Paakert és Pentaurt kicsérélték. Úgy mondta, mintha már régóta ismerte volna ezt a dolgot, pedig ő is, a mellék-kamarában hallgatózva, csak néhány órával ezelőtt tudta meg.

Ani tette magát, mintha a dolog meglepné s

kérte a főpapot, hogy egyelőre ne világosítsa fel Paakert az ő származásáról.

— Nagyon különös ember ez a Paaker, — mondá Améni. — Könnyen meglehet, hogy kiszámíthatatlan csínyekre vetemednek, ha időnek előtte tudná meg, hogy ő tulajdonképpen ki.

*

Améni reggel haza ment a maga palotájába, mely a Nilus túlsó partján, az élők városában volt.

Családja körében nyájas, kedves, kötekedő volt a szigorú főpap. Két szép leányát karon fogva sétálgatott a kertben s elment velők a majorság-udvarba, hogy megnézze a szárnyas jószágot.

Útközben egy szolga jött s jelentette a főpapnak, hogy Szetkhem akar vele beszélni.

A főpap nem vette szívesen ezt a hírt. Megparancsolta a szolgának, hogy a mohár özvegyét vigye a ház úrnőjéhez, ő maga pedig folytatta útját s a majorság-udvarban leányaival együtt gyönyörködött a tyúkokban, kacskában és galambokban.

Egy óra múlva jött onnan vissza. Szetkhem könnyes szemekkel mondotta el azt, ami szívét nyomta.

— Neked nagyobb hatalmad van fölöttem, mint nekem, — mondá szomorúan az anya. — Rettentő szándékai vannak s ha te őt nem fenyegeted meg az istenek büntetésével, még fel fogja emelni kezét Ména ellen, sőt...

— A király ellen is, — vágott közbe a főpap. — Tudom, beszélni fogok veled.

— Köszönöm, — mondá megindultan az anya s megéskölte a főpap ruháját. — Te voltál az, aki születésekor azt jósltad, hogy büszke-